

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

139964

8-53

Velja vsak snopič 10 kr.

bukvice

slovenskemu ljudstvu v poduk in kratek čas

izdaja in zaklada

Filip Haderlap

Jurjev

v Celovcu.

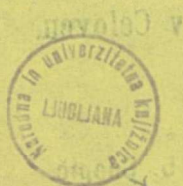
5. Snopič.

Tiska J. Krajec v Rudolfovem.

1887.

+139964

139964

5. II. 1985

DMM

D: FZC

edina hčerka Meta še le sednajst let stara. Akoravno velike, korenjaške postave, bil je vender Kovač krotek in pohleven, kakor jagnje. Prijazen smehljaj mu je bil vedno na ustih, nikdar ni se prepiral, še svoji ženi je rajši prav dal, kakor bi se prekarjal. Kjer je šlo pa za imenitne reči, tam je morala pa že njegova beseda obveljati. Revežem je veliko dobrega storil, in kedar je Malodolska cerkev kaj potrebovala, dal je Kovač vselej toliko, kakor deset gruntarjev. Njega pa to tudi ni bolelo, kajti gospodaril je dobro in Bog mu je srečo dal, z leti nakupil je toliko zemlje, da je potreboval veliko družino, in imeli so ga za najbogatejšega v celi okolici. Pri tem pa je bil tako ponižen, da se je razgovarjal z vsakim otrokom in vsakim berčem. Vsaki večer je s posli molil litanije, včasih pa še rožni venec. Spominjal se je namreč, da je vse, kar ima, prejel le od Boga. V svoji hiši ni trpel nič nepoštenega, nerodne posle je koj odpravil. Nasprotno pa je ljudem rad privoščil kako nedolžno veselje. Godba in ples mu nista bila prav po volji; pa vender je to včasih pripustil, nekaj zavolj stare šege, nekaj pa zavolj godcev, ki so bili vsi revni ljudje iz domače vasi in so radi kak sold zaslužili. Pa če je že ples dovolil, vender je vso veselico strogo nadzoroval: ni terpel nespodobnih pogovorov, ne takih pesmij, ne prepira, ne pretepa. Znanim pretepalcem je bil posebno sovražnik

in odpravil jih je sčasoma vse po vrsti s tem, da jim je naravnost prepovedal svojo gostilnico. Gorjé mu pa, kdor bi se mu bil siloma zoperstavil: imel je roke, kakor medvedje tace, in s temi bi bil vsacemu kosti polomil! To so ljudje vedeli, zato je bilo v njegovi krčmi tako lepo mirno, veselo in po bratovsko, kakor nikjer.

Obe gostilnični izbi ste bili polni, ko so vstopili Mlačnikovi fantje, in komaj je bilo med mizami toliko prostora, da se je moglo vrteti kakih pet parov. Mlačnikovi so se stisnili za mizo v kot zraven očeta Kovača, ki je z zeleno čepico na glavi pri glažku vina sedel in svoje goste in posle ogledoval. Imel je namreč protin v nogi, da je težko hodil; zato ni sam nič stregel ljudem, rajši je kako postrežnico več najel, saj jih ni manjkalo, da so imele čas ob nedeljah. „Dober večer, fantje!“ pozdravi Kovač došle Mlačnikove, ki so ravno poklicali liter vina. „Bog ga daj, oče!“ odgovorijo. Tako so še nekež besedi spregovorili o vremenu in o letini, po strani pa škilili na druge goste, godce in plesalke. Ko so si z vinom nekoliko dušo privezali, jih pogovor s starim Kovačem ni več mikal, splazili so se drug za drugim izza mize in se pomešali med gledalce in plesalce, kateri oboji, kakor znano, vedno prostore menjajo.

Kovač ni dolgo sedel brez tovaršije, kajti primahal je gori čez klanec mesar Trpotčev Luka.

Ko ustopi, ozre se brž po Kovaču in se k njemu vsede, kajti bila sta najboljša prijatla, odkar Luka teleta kolje in odkar je Kovač v Malem Dolu, tedaj dvajset let. Pri Kovaču koljejo vsak drugi dan, naj bo že tele, ali prešič, ali ovca, ali kaka večja žival. Temu se bo morda kdo čudil; pa gostilnica je na veliki cesti, kjer še ni železnice, in povedali smo že, da so vsi vozniki tukaj ostajali. Sicer pa tudi v celi fari ni bilo nobene mesnice in kdor je hotel kaj od mesa jesti, dobil je to le pri Kovaču. Klal je vedno Luka, zato je imel tukaj dober in gotov zaslužek; bil je pa tudi vsakdajni gost. Z Luko se je Kovač najrajši razgovarjal, in kar je Luka rekel, je veljalo.

„Poglej no, Marka, (tako je bilo Kovaču ime), kaj se ti zdi,“ reče Luka čez en čas, ko je ravno Kovačeva Meta z Mlačnikovim Jurjem mimo priplesala, „tvoja Meta in Mlačnikov Jur bi bila lep parček!“ „Morda pa koj!“ odvrne Kovač smehljaje. „Mlačnikovi so pošteni fantje“, nadaljuje Luka, „se lepo obnašajo“. „Res se ne sliši nič slabega o njih“, potrdi Kovač. V tem so godci vtihnili, in Jur je pripeljal svojo plesalko k mizi da jej po kmetski navadi piti ponudi. „No, Jur“, se pošali Luka, „ali je to tvoja nevesta?“ „Meni bi bilo že prav!“ reče Jur. „Meni pa tudi!“ izblekne Meta, pa se brž ustraši te samoizpovedi, zarudi v lice ko kuhan rak in zbeži v kuhinjo. Kovač je bil že prej za-

pazil, da je Meta najrajši z Jurjem plesala, zdaj je pa še slišal, kako se je sama izdala; pa vender celi stvari ni pripisoval velike važnosti. Odkar svet stoji, je bilo ljubkovanje med mladim zarodom, to je vedel, in tudi to, da se mlado srce včasih hitro vname, pa tudi hitro ohladi, po izreku „iz oči, iz spomina“. Da pa ne bo kdo kaj slabega mislil o Jurju in o Meti, naj bo povedano, da sta danes prvokrat skup plesala. To je pa tudi res, da se nektero srce k srcu prileže, nektero pa ne. Z nekterim človekom se v naglici sprijaznimo, ki ga nismo prej nikoli videli, nekterega se pa ne moremo navaditi. Tako sta tudi Jur in Meta z enim samim pogledom spoznala, da bi se nju srca vjemala, ko bi živela v družini. To kratko znanje toraj ni bilo tako površno, kakor je Kovač mislil.

Pozno v noč Kovač ni pustil gosti. Točno ob enajstih so morali godci utihniti „Ljudje morajo jutri ustati in delati“, je djal, „kako bojo pa delali, če ne bojo nič spali“. On je bil pač pošten krčmar in ni mislil samo na svoj dobiček, ampak tudi na svoje goste; ni hotel, da bi kdo zavolj njegove krčme kaj škode terpel ali pa celo zdravje spodkopaval. Tako se je tedaj proti polnoči gostilnica izpraznila. Luka in Mlačnikovi so imeli skupno pot in so se torej skupaj odpravili domu. Med potjo je Luka mlajša dva brata naprej poslal, da je mogel z Jurjem sam govoriti. Luka je Jurju

dobro želel, zato mu je hotel nekaj povedati. Jur je brž sam začel praviti, kako se mu Meta dopade in kako bi bil srečen, če bi jo za ženo dobil. „Pa kaj pomaga“, rekel je nazadnje, „ona je bogata, jaz pa reven, saj mi je ne bodo dali“. „To ni tako hudo“, reče Luka, „stari Kovač ni denarja lakomen, jaz ga poznam, samo to moraš paziti, da ne boš pijančeval, ponočeval ali se pretepal, tega on ne more terpeti. Mene rad uboga, in le meni pusti to reč, jas bom vse poravnal, če le stara Kovačica ne bo preveč nasproti. Pravijo sicer, da ni lepo, zakone sklepati.“

Toda Meta se mi smili. Zavoljo svojega denarja ima veliko snubačev, in lahko da bo nesrečna, ako vzame enega iz teh, ki jo iščejo le zavolj denarja. Tebe pa poznam, da zdaj ne misliš na denar. Prišel bo pa čas, ko boš spoznal, da si iz revne hiše; bodi še tako priden, svoje žive dni boš terpin. Če pa Meto dobiš, si narejen gospod svoje žive dni.“ Jur začne z mladostno ognjevitostjo govoriti: „Na doto še ne mislim ne; z Meto si upam srečno živeti, ko bi moral prav trdo delati in zraven pomanjkanje terpeti, saj sem dela in trpljenja že vajen.“ Luka se jame na glas smejati in potem spet z navadnim glasom reče: „Spet ti moram reči: ti si koj Jurček ti! Če enkrat v leta prideš, si boš poželel en glažek vinca. Za njega pa moraš že zdaj skrbeti. Zdaj si mlad in močen, pa ga redkokedaj

piješ; kaj misliš, koliko si ga boš mogel na starost prislužiti? Le poglej naše stare kmete! Koliko jih pa je, da imajo kaj krajcarjev prihranjenih? Navadno so veseli, da jim mladi kaj jesti dajo, na vino še misliti ne smejo. Poglej pa Kovača: ni mu treba delati, jé in pije pa lahko, kar mu srce poželi. Ali ni bolje biti Kovač kakor Mlačnik?“ „To je gotovo,“ prikima Jur. „In če Meto dobiš“, nadaljuje Luka, „se denarja ne ubraniš. Komu bosta pa vse dala, ko nemata drugzega otroka? Vse bo Meta dobila. To je prav, da je ne iščeš zavoljo denarja, in ravno zato ti jo privoščim; pa denarja brani se tudi ni treba. Jurej, poznam človeka v Malem Dolu, ki bi mi rad tisoč rajniš plačal, ako mu Meto pridobim; takih denarjev bi pa jas ne vzel in tistega ženina naj Meto Bog obvaruje; tebi jo bom pa zastonj nakomandiral, ker te poznam, da si pošten in dober.“

Med takim pogovorom sta prišla do steze, po kateri se je moral Jur na levo v hrib zasukati. Hvaležnega srca je Luki stisnil roko in mu dal trojno lahko noč. Luka je imel pa še kakih sto korakov do svoje kočé, kjer ga je skrbna mati še pri luči čakala z večerjo, ktere pa Luka ni bil potreben.

III.

Mlačnikov Jur in Kovačeva Meta sta bila v tistih letih, ki jih naš narod imenuje „ta neumna leta“. Res je neumno, če človek pozabi na domovino nebeško in leta za posvetnim veseljem, ki tako malo časa terpi in se le prerado v grenki pelin spremeni. Neumno je, pozabiti na vsemogočnega Stvarnika in svoje srce navezati na slabo stvar, ki živi le od Božje milosti od danes do jutri, kaker kaplja na veji. Neumno je vse upanje staviti na človeka, ki je tako slaboten v svojih sklepih, in če danes kaj obljubi, že jutri premišljuje, kako bi smel svojo obljubo prelomiti. Da je pa človek ravno v svoji najboljši dōbi najbolj neumen, to pride od tod, ker kolikor močnejši je telo, toliko močnejši so tudi prirojeni mu natorni nagoni. Sicer pa ljudje pravijo, da mora vsak enkrat v svojem življenji znoreti, ako ni v mladosti, bo pa v starosti. Potem je pa še boljše, da je neumen v mladosti, ker takrat mu to manj zamerijo.

Meta in Jur postala sta si prijatelja še tisto nedeljo, ko so Mlačnikovi fantje prišli z Luko h Kovaču na ples. Odslej je zahajal Jur vsako nedeljo h Kovaču. Po nauku je prvi prišel, in zvečer je zadnji odšel. Srečen je bil le, ako se je mogel z Meto razgovarjati. V čast obema pa bodi povedano, da je bil nju pogovor zmirom spodoben;

bila sta oba lepo izrejena, nepokvarjena otroka. Taki ljudje ne znajo nič skriti, zato pa tudi ta ljubezen ni dolgo tajna ostala. Kmalo so ju začeli obirati nabrušeni jeziki. Fantje so rekli: „Kaj bo ta fantè? Vsi Mlačnikovi toliko nemajo, kar je pri Kovaču v smeteh; pa se bo pri Meti ženil! Stari Kovač mu bo že enkrat ušesa navil.“ Dekleta in babure so pa govorile: „Jur je že fest fant; Meta pa bo zrela tica; komaj da je iz lupine zlezla, pa že s fanti govori.“ Najbolj pa je to Zavodnika jezilo. Kajti on je sam meril na to, da bi Kovačevo dobil za ženo. Za dekcle mu ni bilo nič, toliko več pa za njeno doto. Zato se je stari Kovačici na vso moč sladkal. Da jo je le videl mimo priti, tekel je njej naproti in jej začel dobre besede dajati. Kovačica je bila ženska, kakoršnih je več, dolgih las in kratke pameti. Ni imela prevdarka, kakor njen mož, kdor se ji je bolj sladkal, temu je več verjela. Zato je bil pa tudi Zavodnik v milosti pri njej. Enkrat je celó pri kosilu, ko Meta ni bilo v izbi, rekla Kovaču: „Ta Zavodnik je priden človek, on zna krajcer zaslužiti, to bi bil pravi ženin za našo Meto!“ Sicer tako mirni Kovač pa je na to besedo jezno zabrusil žlico po mizi in rekel: „Ali te luna trka ali kaj? Rajši vidim, da jo cigani odpeljejo, ko da bi jo dal temu človeku!“ Od tega časa si Kovačica ni več upala, kaj črhiniti o Zavodniku.

Vender pa Zavodnik še ni obupal. Vedel je sicer, da mu Kovač ni prijatelj, toliko več pa je zidal na Kovačico. Kot skušenemu človeku mu ni moglo biti neznano, da na svetu več ženske uka-
zujejo, kakor možki, posebno v družbinskih zadevah. Kar ženske dosledno tirjajo, slednjič jim vender ob-
velja. Zato je upal, da se bo nazadnje tudi Kovač podal in ga vzel za zeta, ako mu le stara Kova-
čica zvesta ostane. Dekleta Zavodnik še prašati ni mislil. „Tako dekle“, je včasih rekel, „je ka-
kor ovca, ki se na somenj žene. Kdor jo kupi, tega se privadi“.

Zdaj, ko je zvedel, da Mlačnikov Jur za Meto hodi, premišljeval je noč in dan, kako bi se tega tekmeča znebil. Nazadnje jo iztuhta. Vojaški na-
bor ali novačenje se je bližalo, in Jur je bil na vrsti, ker je bil ravno dvajset let star. Takrat pa še ni bilo splošne vojaške dolžnosti, da bi vsa-
cega vzeli, kdor je za to. Ampak vsak okraj je imel določeno število, koliko novincev mora to leto dati. Ako je bilo dosti sposobnih fantov, prišlo jih je komaj pol na vrsto, drugih še pregledali niso. Takrat je bilo še mogoče, kterega izprositi, ker je bil doma potreben, ali pa če se je lepo obnašal in gospodom prikupil. Namesto takih so pa radi po-
trjevali tiste, ki so se s čim gospodom zamerili in imeli pri sodnji „črno piko“. Zavodnik si je te-
daj mislil: „Jur je lep in močen fant, gotovo bo

vojak, ako ga le pri gospodih v slabo imé spravim“. Rečeno, storjeno. V Malem Dolu je bil tudi neki nadgozdar, za Altmana se je menda pisal, ljudje so mu rekali pa le „gospod borštinar“. Bil je oskrbnik in varuh grofovih gojzdov v tistem kraju. Zavodnik je šel včasih z njim na lov, toraj sta bila znana. Zdaj se mu spet ponudi za tovarša, da bi našel priliko, Jurja očrniti. Gozdar je večkrat tožil, da mu fantje mecesne iz gojzda kradejo. Ko pride ugodno vreme za lov, se Zavodnik poda v grajšino, se gozdarju globoko prikloni po svoji navadi in reče: „Gospod, danes imam čas in mislim, da je tudi vreme ugodno če vam je drago, pa pojdiva malo na goro pogledat“. Gozdarju je bilo prav, da je dobil družčino, saj v goro je tako skor vsak dan šel, s puško na rami. Med potjo je Zavodnik pogovor napeljal zopet na gozdne tatove.

Gozdar se je po svoji navadi zopet repenčiti začel in jeziti nad tatovi. Zmirom se je nad njimi jezil, da bi pa ktereга zasledil, zato je bil preneumen. Zdaj je Zavodnik začel: „Ja, to je pač grdo in žalostno za našo dolino, da se najdejo tako nepošteni ljudje. Ne bom nikogar sumničil, pa ti Mlačnikovi fantje se mi zdijo zelo sumljivi. Pri hiši je taka beračija, da dostikrat še kruha ni, Mlačnikov starejši sin Jur pa vsako nedeljo pri Kovaču sedi in za vino daje do pozne noči. Kje pa denar jemlje? Lahko da mecesne seka v gro-

fovem in jih kam prodaja; žaga je nedolžna, ona reže ukraden les ravno tako, kakor kupljenega“. Bedasti gozdar je brž šel na led. „Saj bo tako“, reče hitro, „ga že imamo! Saj Mlačnikovo posestvo je blizo našega; po noči se lahko mecesen poseka, očedi in odpelje, da živa duša za to ne vé“. Zavodnik se škodoželjno in prav po satansko nasmehne in reče hinavsko: „Ravno za gotovo ne morem reči, ker zraven nisem bil, pa Jur se mi zdi zelo sumljiv. Gotovo mu pa tudi brata pomagata pri kraji“.

Nadaljni razgovor je pretrgal Altmanov pes, ki je začel na glas lajati. Gozdar pa, namesto da bi gozdne tatove skrivaj zalezoval in tako prave-mu tatu na sled prišel, je v svoji neumnosti kar naravnost enkrat Jurja napadel na cesti s besedami: „Ali ti krađeš naše mecesne? Le počakaj, dal te bom zapreti!“ „Kaj si rekel, ti zajčji gospod?“ prša Jur srdit, zavihti svojo težko desnico in pri-bije gozdarju tako klofuto, da se je gozdar najprej okrog pete zavrtil in potem še le na tla padel. Jur je bil tako jezen, da mu je bilo vse eno, ali je gozdar živ ali mrtev; ni se ogledal na njega in šel domu. On je bil namreč pri lesni kraji čisto nedolžen. Ljubilo se je njemu, po noči hoditi mecesne sekati, ki je celi dan trdo delal in zvečer že komaj čakal, da je prišel h pokoju. Pri Kovaču pa je pil za svoje poštene denarje, ker je bil obe

svoji kozi na Kamniškem somnji prodal, da je imel s čim h Kovaču zahajat. Za to vse pa ga gospodje niso prašali, ampak le zavolj zaušnice, ki jo je gospodu nadgozdarju priložil. Ko se je namreč gozdar zavedel, tekel je precej k svojemu prijatlu, okrajnemu sodniku in mu povedal, pa tudi lahko pokazal, kaj je Jur naredil. Ko so Jurja na sodbo poklicali, se je izgovarjal, da on ni tat, in da je bil jezen, ko se mu je tatvina podtikala. Sodnik pa je rekel: „Jezen ali nejezen; kako se ti predrzneš, tacega gospoda tako vdariti?“ Nič ni pomagalo. Jur je moral dva dni v ječi sedeti, in po vrhu je dobil še „črno piko“, katera ga je potisnila med vojake.

Ko je prišlo vojaško nabiranje, bil je Jur prvi, ki je „ostal“. Potrdili so ga h dragoncem. Stara Mlačnica si je solze brisala, in Kovačeva Meta tudi; lisjak Zavodnik pa si je v pest smijal, ker mu je ta lumparija tako po sreči šla.

IV.

Za Jurja so nastopili hudi časi; posebno še zato, ker je prišel h konjikom, pa konjev ni bil vaje, kajti pri Mlačniku niso nikoli konja imeli. Kdor je skusil, že vé, kaj naši fantje trpijo, ki pridejo h Konjici, prej da se naučijo jezdariti, konja ravnati in še sebe zraven. Pa mlad človek se vsega privadi. Ko je bil Jur že izvežban, se mu pri vo-

jakih ni več tako hudo godilo. Vender pa mu je bilo zmirom dolg čas, in težko je že čakal srečnega dne, kdaj ga bodo spustili na dopust domu.

Med tem časom, ko je bil Jur vojak, imela je Kovačeva Meta dosti snubačev, čvrste fante iz najboljših hiš. Pa ona ni bila veternata ženska, ni se jej ljubilo niti misliti na možitev, ker je zmirom še mislila na Jurja. Sreča je bila, da je nihče ni silil k temu; kajti Kovačica je čakala na ugodni čas, da bi zmagala s svojim kandidatom Zavodnikom, stari Kovač pa je zmirom rekel, da je dekle še premlado; ker se je on še le s štiridesetim letom ženil, je mislil, da je tudi za žensko vse prezgodaj, kar je pred petindvajsetim letom. Sicer pa so deklino tudi doma potrebovali; da bi pa zeta v hišo vzeli in se tujemu človeku pokorili, jim tudi ni bilo posebno vabljivo. Meta ni imela nobenega človeka, kteremu bi smela svoje srce razkriti, razun mesarja Luke. S tem poštenim prijateljom sta se včasih kaj pogovorila o Jurju. „Čudno se mi vender zdi“, je Luka enkrat rekel, „da so Jurja prvega potrdili. Je že res, da je raščen za to; pa zakaj niso čakali, da bi po črki prišla vrsta na njega, saj črka „M“ vender ni prva v abecedi?“ Meta odvrne: „Jaz mislim, da je to vse zavolj tiste zaušnice, ki jo je gozdarju priložil“. „Saj bo tako“, reče Luka, „pa jas bi le rad zvedel, kdo je borštnarju to misel v glavo vtepel, da Jur v grofovem

les krade? Nekoga imam na sumu, pa dokler ne vem za gotovo, tudi nič ne rečem“. Meta dé: „Morda ti ravno tistega misliš, kakor jas? Kaj ne, da je Zavodnik?“ „Kaj o svojem ženinu ti tako slabo misliš?“ praša Luka šegavo. „Zavodnik, moj ženin! ha, ha, ha!“ se Meta zaničljivo zasmee, „tega pa še nekoliko zebe!“ „Prav imaš, Meta,“ reče Luka, „tega le nikar!“ „Rajši grem precej po svetu,“ odvrne dekle, „da me noben Malodolčan ne bo več videl“.

V.

Minulo je dolgih troje let, in ravno o velikonočnih praznikih doletela je Jurja sreča, da je smel za nedoločen čas na odpust. Ker je svojo vojaško obleko zmirom lepo čedil in sicer tudi priden in ubogljiv bil, dali so mu po stotnikovi obljubi še precej čedno obleko na pot. Tu se je pa skazoval v Malem Dolu! Vse je vkup letelo, da je videlo lepega Mlačnikovega vojščaka. Zdaj je imel vse bolj ponosno hojo, kakor prej, in držal se je ravno po konci, da je bil še za dva palca viši videti, kakor poprej, ko je bil že itak velik; pod nosom pa je imel košate, zavihane brke, kakoršnih v Malem Dolu takrat še nihče ni nosil. „Takega vojaka pa nema naša fara, kakor je Mlačnikov, so rekli ljudje. Pri Mlačniku so bili seveda vsi veseli in stara Mlačnica ni vedela, s čim bi Jurju naj-

prej postregla. Na Veliko nedeljo je ostal doma, v ponedeljek popoldne pa je šel s bratoma zopet enkrat h Kovaču. Meta je bila ta dan take volje, da še ne kmalo. Tudi Luka je tje prišel, in vsi so Jurja izpraševali, kako mu je šlo pri cesarskih, tako da ni vedel, komu bi prej odgovoril. Še stari Kovač je bil tako pri volji, da je kupil Jurju dva litra najboljšega, če nista bila bokala, ker takrat je veljala še stara mera. Brljavi godec Konopec je kmalo zvedel, da je pri Kovaču vse dobre volje, zato je hitro prisopihal po klancu gori s svojo harmoniko in skušal mladino razveseliti, sebi pa kak sold prislужiti. To se mu je ta dan popolnoma posrečilo. Saj Jur je bil take volje, da bi bil s Meto lahko plesal, če bi bil le kdo na staro koso nabiral. Ko se je mladina vrtela, sta Luka in Kovač pri kupici vina skupaj sedela in se pogovarjala o vojaštvu, o vojski, o starih in novih časih, o svoji kupčiji in takih rečéh. Ko je Kovač omenil, da je Meta danes posebno rudeča in vesela, mu Luka pové: „Veš kaj, Marka, ona pač Jurja rada vidi, in je vesela, da je domu prišel. Po moji pameti bi ne bilo nič narobe, ako ga vzameš za zeta, saj je priden in priljuden človek. Če prav ne bo imel veliko dote, pa saj imaš ti vsega zadosti“. „Saj je res koj taka“, reče Kovač, „če prav bogatega vzame, pa ne bo tako srečna, kakor s takim, ki si ga sama izbere“. „Boljši je že, kakor Zavod-

nik“, pristavi Luka. „Kaj Zavodnik!“ reče krčmar, „o tem sleparju mi nič ne spomeni, da me ne spraviš ob dobro voljo!“ Potem sta govorila spet o čem družim. Tako je minul ta veseli dan, da bi jih bilo več tacih!

Jur je začel spet vsako nedeljo zahajati h Kovaču. To pa Zavodniku ni dalo spati. Mislil je na nove spletke, da bi Jurja izpodrinil. Pride mu na misel, kako so staremu Kovaču zoperni vsi pretepalci; takih ljudi Kovač ni maral in v svoji gostilni mu še vina ni natočil, če je koga poznal, da se rad tepe. Zato si Zavodnik misli: „Če le Jurja v kak tepež spravim, potem mu bo Kovač hišo prepovedal, in tega tekmeča sem rešen“. Pobjo napraviti pa ni tako težka reč. Zavodnik je imel malopridnega hlapca Janeza, kateri je za denar vse storil. Tukaj je bil uresničen pregovor: „kakoršen gospodar, tak hlapec“.

Neko nedeljo zjutraj sta prišla še Kodelin Matija in Štruklov Tomaž k Zavodniku žganje pit. Matija je bil dolg potegon, sin neke bajtarice, ki je že od mladih nog rajši kradel, kakor delal. Tomaž pa je bil majhen, čokast človek drobnih oči in potlačenega nosa. Zavolj tatvine in pobojev je bil že večkrat zaprt. Oba sta bila velika prijatelja žgane pijače. Ko tedaj ta častita deteljica med mašo pri žganju skupaj sedi, jim reče Zavodnik: „Danes ga lahko celi dan zastonj pijete, če

nekaj storite, kar bi jas rad“. Vedno žejni Matija se oglasi: „Kaj pa bo tako hudega?“ „Nič posebno hudega“, reče Zavodnik, „s Mlačnikovim Jurjem imava nekaj skupaj, in jas bi rad, da bi mu vi trije nekoliko kosti prerahljali. Vsi trije mu bote menda ja kos?“ Še sam se ga ne bojim“, reče Janez bahato. „Pa vi ne smete poboja začeti“, jih Zavodnik podučí, „ampak dražiti ga morate tako dolgo, da bo on prvi vdaril. Če pride stvar pred sodnijo, bo potem on kaznovan, ne vi“. Faloti mu vse obljubijo, in zgovorili so se, da je šel Tomaž pred vrata čakati, kdaj bo Jur od maše mimo prišel, da ga bo v gostilnico zvalil. Ko Jur res mimo pride, ga pokliče Tomaž: „Glej ga no Jurja, kako dolgo te že nisem videl! Pridi no noter, bom jas dal za frakelj jeruša!“ Jurju ni bilo ne za žganje, ne za Zavodnikovo gostilno; vender se iz uljudnosti ni mogel ustavljeti tako prijaznemu vabilu. Iz začetka je bil pogovor prav prijazen. Potem pa so Jurju zmirom gosteje napivali, da bi ga upijanili. Ko se je Jur že braniti začel, reče mu Kodelin potegon: „Ali smo ti morda pre-slabi, da nočeš od nas piti? Kaj pa je, če si dragonar? V Ljubljani sem enkrat tri dragonarje pri vratih ven vrgel. „To so bili pa menda taki iz popirja izrezani, kakoršne imajo otroci za igračo!“ reče Jur razžaljen, „Ne govori preveč, ti smrko-vec!“ zadere se Matija in vstane, Jur pa, kakor

je bil že nagle jezē, ga porine v steno. V tem trenutku planejo vsi trije po Jurju. Ko so se najboljše suvali in bili, pride Zavodnik skrivej od zadaj in vdari Jurja s polenom po glavi, da se mu je kar kri pocedila po vratu doli. Matija pa ga sune v trebuh, da se je na tla zvalil. Ta vrišč je privabil v prodajalnico mnogo ljudij, ki so šli ravno iz cerkve, pa nobeden si ni blizo upal. K sreči prileti mesar Luka, hitro vidi, kaj se godi, porine Matijo tako, da je na Janeza padel in še tega podrl s svojo težo. Zdaj pristopijo še drugi sosedi in naredijo tepežu konec. Luka je potem spremil Jurja domu in ta mu je vse povedal, kako se je godilo. Luka je brž spoznal, da so Jurja nalašč v gostilno zvabili. Samo tega Jur ni vedel povedati, kdo ga je po glavi vdaril.

Stari Kovač je bil zelo jezen na Jurja, ko je zvedel, da se tudi on meša med žganjarje in pretepalce, in sklenil je že, da mu bo hišo prepovedal, kadar spet pride. V tem pa pride Luka, in je Kovačevim vse razložil, kako se je zgodilo in kako so Jurja v hišo zvabili. Zdaj je bil Kovač potolažen, ker je Zavodnika dobro poznal in je že vedel, zakaj Jurja sovraži. Namesto na Jurja, je bil zdaj le na Zavodnika toliko bolj jezen. Še Kovačici so se zdaj oči odprle, in do Zavodnika je tudi njej začelo mrzeti. Pri Kovačevih tedaj je Zavodniku spodletela hudobna nakana in namesto Jurja je le sebe počrnil.

Bolje se mu je posrečilo pred sodnijo. On in njegovi trije pomagači so pričali proti Jurju, da je ta tepež začel. Na strani mu je stal samo Luka, ki je tudi povedal, da je najbrž Zavodnik sam vse to naredil. Sodnik pa je Zavodniku več verjel, ker ta se je takim gospodom vedno sladkati znal. Sodnik je Luki celó nažugal, da bo zaprt, če bo Zavodnika obrekoval in mu podtikal take reči, katerih dokazati ne more. Cela stvar se je naznanila vojaški oblasti, Jurja so spet k polku poklicali in tam je bil še ojstro kaznovan. Po prestani kazni je Jurja zadela druga nesreča, ki se mu je pa v srečo spremenila. Hudoben konj mu je odgriznil prst, in Jur je bil, ko se mu je rana zacelila, „superarbitriran“, to se pravi, spoznali so, da ni več za vojaško službo, in spustili so ga za vselej domu.

VI.

Vsem ljudem se je Jur smilil, ko je moral tako hitro v vojake nazaj, in ko so zvedeli, kako je bil tam kaznovan. Vsi so kleli Zavodnika in njegovo gostilno, tako da noben pošten človek ni več tje šel, le plašurji in žganjarji so mu zvesti ostali. Slabeje pa ko mu je kupčija šla, toliko bolj je sleparil s slabo vago in slabim blagom. S tem je pa ljudi še bolj odgnal. Tudi Kovačici se je zameril s slabim kofetom, in rekla je proti dekli: „Pri Zavodniku ne bom več jemala kofeta. Čisto

za nič je, pa sem ga morala tako drago plačati, kakor v mestu najboljšega. Človek tako nema nič družega na svetu, kakor ta ubogi kofé, zdaj pa naj bo še ta za nič! Veš kaj, Marjana, kar jutri se napravi in pojdi v mesto po kofé in več reči, ktere ti bom zvečer napovedala!“

Za Jurja je tedaj vse dobro stalo, in ko je prišel od vojakov domu, so ga pri Kovaču vsi prijazno sprejeli. Začel je spet vsako nedeljo tje zahajati, Zavodnika pa se je izogibal, kakor kuge. Kovača pa je spet enkrat njegova bolezen zgrabila, da je moral osem dni ležati. Imel je namreč putiko v nogah; včasih so mu noge otekle, da je ležal po tri dni in še dlje. Tako hudo ga pa še ni prijelo, ko to bart. Kadar je bil on v postelji, je pa šlo vse narobe. Kovačica je bila namreč svojeglavna ženska. Kdor je znal njej „v caker hoditi“, kakor pravijo, je dobil vse od nje; druge je pa brez potrebe terpinčila, da so potem iz jeze vse narobe storili. Zato si je Kovač na tihem že želel pridnega zeta, kateri bi namesto njega vse vodil. Rad bi bil bolj v samoti živel, da bi imel več časa za molitev. Kajti bil je pobožen človek, in ker ga je že starost zalezovala, bi se bil rad na smrt pripravljal, pa obširno gospodarstvo mu ni puščalo dosti časa. Ko je tedaj okreval in sta s Luko spet enkrat pri navadni mizi sedela, mu reče: „Kaj praviš, Luka! starost me že zalezuje,

in bolezen me tlači, rad bi že videl, da bi se Meta omožila. Komu bi jo kaj dal, kaj misliš?“ „Prav imaš, Marka“, reče mesar, „kaj se boš vbijal, ko lahko v miru živiš! Samo zeta moraš tacega dobiti, da te ne bo jezil“. „Saj to je“, reče Kovač, „na izbiro jih je dosti: Breznikov se ponuja, pa mladi Hribnik, Žigurjev, Komatarjev in še nekteri“. „Od teh se mi nobeden ne dopade“, odvrne Luka; „Breznikov bo dobil res lepo domačijo, pa če mu dekle gori na Brezje daš, bosta s staro sama ostala in še težje vse pregledala; če ga pa na lišo vzameš, bo privlekel celo družino seboj, in ti že veš kako je stara Breznica sitna. Hribje pa ni veliko vredno, čeravno se mladi Hribnik tako nosi, kakor bi bila vsa fara njegova. Žigurjev je še otrok, Komatarjev Tone je pa tako skop, da vam še jesti ne bo privoščil. Jas nobenega boljšega ne vem, kakor je Mlačnikov Jur. On je priden, dober in ponižen“. „Meta bi že najrajši tega imela,“ reče Kovač, „morda bo pa koj prav“. „Prav bo, prav, boš videl“, potrdi Luka. Poklicala sta še Kovačico na posvetovanje, in ko je še ona pritrdila, je bila reč sklenjena. Stvar se je hitro dognala, in v štirih tednih bila je že poroka. To je bilo ženitovanje, kakoršnega je zamogel v Malem Dolu le Kovač napraviti. Če se pové, da so izpili cel polovnjak vina, potem se že lahko ugane, koliko je bilo svatov.

VII.

Jur je bil priden in skrben gospodar; s ženo pa je lepo ravnal, kakor tudi s tastom in taščo; bil je tako ponižen, kakor bi bil za hlapca pri hiši. Zato so ga pa tudi vsi radi imeli. Zdelo se je, kakor da jim mora še dolgo sreča cveteti.

Toda sovražnik ni spal. Zavodnika je Jurjeva sreča tako pekla, da noč in dan ni imel miru. Kupčija mu je šla zmirom slabeje, in zdaj mu je še upanje splavalo po vodi, da bi si pomagal s doto Kovačeve Mete. Zdaj družega ni mislil, ko to, kako bi se znosil nad Jurjem in nad Kovačevo hišo, ki ga je zavrгла. Peklenska misel šine mu v glavo: *z a ž g a t i!* ja, zažgati vso Kovačevo ropotijo, s tem bi vse zadel! S to mislijo v glavi hodi več dni okoli in pije! Hudobni duh mu ne dá miru in ga vedno huje napeljuje, naj to stori. V krempljih ga je imel že dolgo, vselej ga je še vbogal, čudno, ako bi ga zdaj ne! Hudoba zmaga! Zavodnik premišljuje, kako bi to naredil, da bi sum na njega ne letel. Sam tega ne sme storiti, pa koga najeti? Kdo je tako zavržen, da bi to storil če prav za dobro plačilo? Ali je tak človek v Malem Dolu? Pač, je! Hlapec Janez vse stori za denar!

Zavodnik prinese bokal vina iz kleti, pokliče Janeza, mu natoči in ga ogovori: „Janez ali hočeš zaslužiti desetak?“ „Zakaj ne, gospod?“ reče

Janez, „če me pošljete v pekel po hudičeve volne, tudi grem. Ali je še kaj hujšega?“ „Nevarno je že“, reče Zavodnik, „pa ti si premeten zadosti, te ne bodo vjeli. Saj veš, da sva s mladim Kovačem v sovražtvu . . .“ „Ga bomo enkrat počakali, zakaj pa ne!“ reče Janez. „To ni nič, zažgati, zažgati!“ reče Zavodnik poluglasno. „Zažgati?“ mrmra Janez in povesne glavo, „ta je pa huda!“ — „O ti stari zajec!“ reče gospodar, „saj si že več lumparij naredil! Ali si mar začel pokoro delati? Boš pa tudi od hiše šel, takih strahopetcev ne morem rabiti! Zatožiti me ne moreš, saj nemaš prič!“ Zdaj se Janez prestraši, kajti bil je na tako slabem glasu, da si ni upal nikjer drugje dobiti službe. „Saj nisem rekel, da ne bom“, reče s tresočim glasom. „Kaj se boš bal!“ reče Zavodnik in hlapca pomeri s peklenskim pogledom, „tu imaš desetak in pij ga, da boš bolj korajžen. Danes je nedelja. O polnoči se spravi v kraj, kakor bi spat šel, in greš gori, pri Kovaču bo že vse spalo, saj že ob ednajstih zaprejo“. Hlapec je spravil desetak in si natočil.

Med tem je prišlo nekaj žganjarjev, sedejo k Janezu, ki je pridno pil in se skušal omamiti s pijačo. Pa čudo, danes se ni mogel upijaniti, bolj ko je pil, bolj je bil trezen. Razgovarjal se je s žganjarji in se delal, kakor bi bil najboljše volje. Ob ednajstih je rekel, da gre spat in odšel.

Drugi pijanci pa so še ostali, kvartali, peli, razgrajali, se prepirali, kakor je naneslo. Tako je minula polnočna ura. Drugekrati je Zavodnik ob tem času pijance odpravil, danes mu je bilo pa še prav, da niso šli, ker hotel je imeti priče, da je bil doma, ko se je to zgodilo. Včasih je šel pogledat k steklenim vratom, če se že kaj vidi. Kazalec gostilniške ure je kazal ravno na pol ene, kar se zunaj zasliši klic: „gori!“ Čuli so se koraki tekočega človeka. Bil je neki vasovalec, ki odpre duri Zavodnikove prodajalnice in zakliče: „Brž pridite, pri Kovaču gori!“

Zavodnik in njegovi gostje skočijo po konci in skličejo celo vas. Vse je letelo na klanec, kjer je bila Kovačeva hiša in skedenj že v polnem plamenu. Pomoč je prišla že prepozno; prej da so brizgalnico privlekli, so bile že vse strehe v ognju. Vender so gasili do ranega jutra; rešili so pa le živino in kar se je hitro odnesti dalo. K sreči je imel stari Kovač vse denarje, hranilnične bukve in vrednostne papirje v neki mali skrinjici shranjene, katero je brž odnesel in tako vsaj glavno reč rešil. Sicer pa so bile tudi strehe zavarovane. Škode je bilo se ve da dosti; vse je namreč pogorelo do tal, in še obleke niso mogli vse rešiti. Koliko je pa zgorelo krme, žita in družega orodja!

VIII.

Kako bi bil ogenj nastal, si nihče ni mogel misliti. Luki pa, ki je bil tudi zraven, se je sumljivo zdelo, da je sicer tako leni Zavodnik tako pridno gasil in še druge priganjal, ko je bilo vender znano, da je največi sovražnik mladega Kovača. Dopoldne v ponedeljek je imel Luka na Stopih opraviti. Stopi so mala vasica na hribu, kake pol ure od Kovača. Največ zemlje ima tam posestnik Stopar, ki ima tudi gostilnico. Luka je tje klat hodil in klobase delat, včasih je pa pri Stoparju tudi za kakega teleta zvedel. Podoben opravek je imel ta ponedeljek. Ko je že tam sedel in se s Stoparjevo Nežiko razgovarjal, pride neka precej zavaljana ženska po cel polič žganja. Bila je Matičkova Mica, ljubica Zavodnikovega hlapca Janeza, s katerim ima otroka. Ko odide, reče Nežika: „Danes ga dobro žehtajo, zjutraj je že desetak menjala“. „Kje bi pa baba dobila desetak?“ praša Luka. „Ona ga že nema“, reče Nežika, „ga je pa Janez dal, ki je tam v bajti“. Luka si misli: „Saj tudi Janez celo leto ne vidi desetaka“; kajti znano mu je bilo, da je imel Janez mesečno plačo pet goldinarjev, ker je moral vsaki mesec Mici nekaj za otroka dati. Ta reč se mu je tedaj zelo čudna zdela. „Ali ga je vkradel, ali pa“ to si misli, plača in gre naravnost k Zavodniku v Mali Dol. Ko Zavodnika najde, ga nalašč praša:

„Nekaj telet sem kupil; ali bi mi ti ne mogel Janeza posoditi, da jih spraviva domu?“ Zavodnik je bil sam že v skrbéh, kam je Janez prišel, da ga ni domu, in ker ni vedel, kako bi se brž zlagal in Janeza izgovoril, odgovori: „Janeza ni doma, sem ga v goro poslal, da mi naseka nekaj drv“. „Bom pa koga drugzega dobil“, reče Luka, gre in si misli: „Smo že skupaj! Janez na Stopih žganje pije, ta pa pravi, da v gori drva seka!“

Nemudoma gre k sodnji, kjer so bili nastanjeni tudi žandarji. On najde dva žandarja doma in jima vse razloži in reče: „Najprej pojdita oba na Stope. Eden naj brž Janeza vklenjenega odpelje in naj ga v ječi izprašuje, kje je desetak dobil. Drugi pa naj tam ostane in naj Mico izpraša, če je res desetak menjala in kje ga je dobila? Tisti naj potem žensko pusti in naj gre do Zavodnika in naj ga praša, če je on Janezu desetak dal? Kmaló boste spoznali, da se odgovori ne vjemajo“. Žandarja sta pritrdila, da ju Luka prav uči, in sta se nemudoma odpravila na pot. Janeza sta dobila že celó pijanega. Pri pogledu na žandarje pa se je vender nekoliko zbrihtal. Nista mu dala nič časa, ampak ga brž uklenila, in eden ga je peljal k sodnji, kjer je povedel, da je desetak od Zavodnika dobil, ker ga je imel za služčenega. Drugemu žandarju je pa Mica po pra-

vici povedala, da je desetak od Janeza dobila in da jej vsaki mesec po tri rajniš za otroka plačuje, in da dobiva od Zavodnika mesečno plačo po pet rajniš. Ko jo žandar praša: „Kako je to, če Janez dobiva le po pet rajniš, od kodi je pa zdaj desetak dobil?“ ni vedela nič odgovoriti. Zavodnik pa je žandarju celó odgovoril: „Jas mu nisem nič dal, morda mi je desetak ukradel!“ Sodnik je tedaj lahko spoznal, da se njih besede ne vjemajo. Bolj ko so jih izpraševali, bolj sta se Janez in Zavodnik zapletala v laži, samo Mica je po pravici govorila, ker ona ni nič vedela, kaj je Janez naredil. Nazadnje so vendar Janeza pripravili do tega, da je svoje hudodelstvo priznal in vse izpovedal. Zdaj tudi Zavodnik ni mogel več tajiti. Peljali so ju uklenjena k viši sodniji. Janez je dobil deset let težke ječe, Zavodnik pa šestnajst let. Ob enem je bil obsojen, da mora Kovaču vso škodo povrniti. Zato je bila njegova hiša po javni dražbi prodana. Ne Zavodnika, ne Janeza niso v Malem dolu več videli. Mladi Kovač pa si je kmalo spet na noge pomagal. Nekaj je dobil od zavarovalnice, nekaj pa mu je stari Kovač dal, da si je postavil novo hišo in gospodarsko poslopje. Odslej sta s **Meto** v miru živela in Božji blagoslov je počival nad to hišo.

F. H.

Izvierne ugainke.

4.

Uganite mi try reči,
 Saj draiših byserov nič ny,
 Mogoučne so verige toe,
 Ki s zeimlo viježejo neboe.

Z nebies je parva nam poswaena,
 V nedoužna sarca zasejaena,
 Iz parve druega se rodü,
 Towažbo žaewostnim delü.

Pa o nesriječi nič ne vie,
 Kdor treičo je sprejeu v sercije,
 Napouni duešo mu takoe,
 Da čaesa süle je ne streo.

Ko s mliekom parva te napaeja,
 Ko vüno druega moeč ti daeje,
 In koegar treiče žair obsye,
 Iz nije nebeiško roso pye.

Brez parve müne vse pošteine,
 Brez druege praezno je živleine,
 Brez parvih dvieh tud treiče ny,
 Te sviet se v paku spremenü.

Ko enkrat v veičnost odpotuieš,
 Več parvih dvieh ne potrebuieš,
 Pa treiče gren te buo sijaj,
 Da buodeš sriječen veikomaj. F. H.

5.

Za braeta dua jas viem,
 Sta tardega sercá,
 Pa vender vsem ludiem
 Jedü pripraevlata.
 Pšenüco grüzeta,
 Če prav sta brez glavije,
 Vesielo pliješeta,
 Če prav sta brez petije.
 Če voade neimata,
 Ne diewata naprei;
 Pa je ne pyeta!
 Kdo sta ta dua? Povei!

F. H.

6.

Neima dueše, neima mijesa,
 Nea kosty in nea teliesa;
 Kaeže gwaevo in nogije,
 Pa ne pye in ne jie;
 Martva rieč je, toida zloedí,
 Güble se, okoeli hoidi!
 Raeda zrauen teabe büva,
 In se ti za harbet skrüva;
 Oana po vsem sviету grije,
 Stuar nobeana nv brez nije.
 Le ko noeč se naredü,
 Tákrat se ta rieč zgubü.

Zjutraj vstaine pa stebuo.

Sdaj pa reci, kaej je toe? F. H.

(Rešytu prihoidnišč.)

Rešytu preišnih ugaink: 1. prosa, rosa, osa; 2. mūza;
3. konj, koliesa in voznūk.

Smešnice.

I.

K nekemu mestjanu pride kočar (bajtar) in mu potoži: „Povejte mi kak pomoček zoper stenice; toliko jih imam v koči, da mi ni več prestatī“. Mestjan mu reče: „Zažgite kočo, pa bo vseh stenic konec!“

Ko bajtar drugokrat k mestjanu pride, je tega hudo glava bolela. Kočar mu svetuje: „Odrežite si glavò, pa vas ne bo več bolela“. Gorski.

II.

Neki profesor je prašal učenca: „Kakošne lase so imeli stari Germani?“ Ta odgovori: „Stari Germani so imeli si ve lase“.

III.

Nek goriški Slovenec je šel na lov in vstrelil črno mačko namesto kune z drevesa. Lah, čigar je bila mačka, priteče za njim in ga ozmirja: „Korpo di bako, si ga ti strelila la mačka? Boš jedla la mačka? Adeso boš ga ti lovila la miška e la podgana, monštro di makako!“

Zdravica.

Štajerska narodna,

Poliček je moj striček,
In glaž je moj mejáš;
Poliček meni reče:
Če tebe srce peče,
Nalij si ga en glaž!

Ko sosed k meni pride,
Drži se žalostno,
Poliček mu natočim,
In srce mu razmočim,
Da gre vesel domov.

Na zdravje bomo pili
Zdaj birta hišnega,
Daj Bog mu še živeti
In polne sode imeti,
Da bi še pili ga!

Zapisal Gorski.

Gospodarski sveti.

Zoper ovčjo grižo.

Če imajo ovce grižo, deni jih v topel, dobro zaprt hlev. Vsak dan jim daj vsakej po 4 do 6 žlic kravjega mleka in eno žlico smlete (zribane) krede. Tudi skuhaj ovsu in ječmena in jim daj to piti, ko bo dobro zmehčano.

Zoper ovčji smrkelj.

Vzemi bezgovega cveta, alantovih koreninic, pimpinelovih koreninic in izopovega zelišča, od vsakega pol funta, pridene tudi soli in vse skupaj skuhaj. To zdravilo se daje bolni živali po trikrat na dan, vselej za eno kofetovo žlico.

Svinjam ikre odpraviti.

Vzemi $\frac{1}{4}$ lota antimonija (Spiessglanz), $\frac{1}{2}$ lota soli in $\frac{1}{4}$ lota žveplenega cveta. Iz tega naredi prah, ktereга v korito na jed potrosiš.

Zgodovinske in jezikoslovne črtice.

Od kod pride ime Koroške dežele?

Nemški zgodovinarji imenujejo vse „keltiško“, česar ne vejo ali si raztolmačiti ne znajo. Slovanskih jezikov nezmožni, štejejo tudi slovanske besede, ki jih v preiskavanjih najdejo, med keltske. To izerpajo potem nemški pisatelji in širijo krive nazore. Tako sem nedavno čital v tukajšnjem listu razlaganje, od kodi pride ime Koroške dežele. Pisec pravi, da od keltske besede „kar“, ti pomeni „skalo“, „Karintia“, iz ktere besede je nastalo ime „Kärnten“ pomeni tedaj „skalnato deželo“. Ali je pa beseda „kar“ res vlaška ali keltiška? Kdo pozna starovlaški jezik? Skrpali so sicer nek keltiški besednjak, pa kdo nam je porok za pristnost

Zvonarna

Denceljnovih sinov v Mariböru,

izdeluje lepo ubrane zvonove iz najboljšega blaga; krona se dá vrteti; vsa druga priprava iz hrastovine, jekla in vlitenga železa se tukaj priskrbi. Tudi se po ceni dobijo oltarni zvončki s 3, 4 in 5 glasovi.

France Rudholzer,

urar v Celovcu na Sadnem trgu blizo Leona ima veliko zalogo zlatih in srebernih žepnih ur, tudi stare po jakô nizkih cenah. Ima pa tudi vsake vrste kuhinjske in hišne ure za na steno. Dobijo se tudi pismeno proti poštnému povzetju.

Koruoške buikuce

velajo za ciewo lijeto 1 gl. 20 kr. za posw lijeta 60 kr. Vsaik rodcljub bi ih mogu že zatoe podpierati, da se ljudstvo navádi brainsa in se boil in boil izomyka. Pa tuidi učeani gospoedje buojo nášli v buikucah veidno kaj nouega. Prijatle sloveinske literature prousimo, naj nam pridobüjo kaj nouih naruočnikov. Denaer se pošüla pod napysom: „Filypij Hâderlâp, pisaitel v Celouci“.